

זמן שאול

סירובה של ישראל לתת מעמד של קבע למאריה בת ה-13, שנותרה משותקת מפגיעת טיל שהרג את בני משפחתה, יידון היום שוב בבג"ץ

עד לעוד ניסיון חיסול, על הט"ראומה והחרדות שזה עורר, הביא אותו אביו לכאן. ואם אין די בכך, נהרס בית אחיו של חמדי במבצע "צוק איתן".

אין להם אפוא לאן ללכת, אבל נדמה שמדינת ישראל מס' רבת לוותר על זכותה לגרש אותם, אחרת לא ניתן להבין מדוע ממאנים להעניק להם מעמד של קבע. כאין מעמד כזה הם נאלצים להאריך בכל שנה את אשרת המעמד הארעי. הלשכה המטפלת בהם נמצאת בעפולה, האישיורים שהם צריכים להביא הם ממשרד הפנים, הביטחון, המשטרה והשב"כ. לא תמיד הגופים האלה מתואמים, ודי בכך שפקיד אחד ייצא לחופשה כדי שהאשרה תעכב. זה מה שקרה לפני חצי שנה. אישור האשרה התעכב למשך ארבעה חודשים, ובהעדרה התבטלה זכאותה של מאריה לבית טוח רפואי, זכאותו של חמדי המסייע אותה לרשיון נהיגה וזכאותה לקצבאות נכות.

הנוקה, בשעה תשע, היא מגיעה לירושלים, לבית המשפט העליון. באמצעות סנטרה הנחוש היא תניע את הג'ויסטיק, המפעיל את כיסא הגלגלים החשמלי שלה, ותגייס את כל הכוחות שיכולה לגייס ילדה משותקת בת 13, כדי להתמודד עם הכרעתם של השופטים.

קוראים לה מאריה אימאן. עוד לא מלאו לה חמש שנים באותו בוקר שבו יצאה עם הוריה, שני אחיה, סבה וסבתה, לנסיעת בכורה במכונית החדשה שקנה הדוד. היה זה אותו בוקר שבו חיסלה ישראל את פעיל הג'יהאד האיסלאמי מוחמד דחודח.

המכונית שבה נסע דחודח עקפה את המכונית של משפחת אימאן בדיוק כשהטיל הישראלי פגז כה. החיסול הוגדר כהצלחה, אבל רק בודדים התייחסו או לאזרחים ששילמו את מחיר ההצלחה הזאת — אמה של מאריה, אחיה הבכור בן השש, סבתה ודודה. כולם נהרגו. מאריה עצמה נפצעה קשה ונותרה מאז משותקת מדרג צוואר ומטה כשהיא מונשמת דרך חור בצווארה. היא טופלה במסירות ברחבי ישראל. תחילה בתל השומר ואחר כך בבית החולים אלי"ן ב-

כזבה

לשמאל.

זאת ועוד, אחת הטענות בשמאל היתה תמיכה שהחברה הישראלית לא תוכל להתפנות לעיסוק בנושאי הליכה לפני שתסיים את הכיבוש. ברור היום מעל לכל ספק כי ללא שותפות עם אזרחי ישראל הערבים לא תוכל החברה הישראלית לסיים את הכיבוש. רבין, שניסה להתקדם לפתרון עם הפלסטינים כחברה שאורחיה הערבים אינם לגיטימיים, נרצח אחרי הסתה פרועה, בין השאר של נתניהו — זה שניצח בפעם הראשונה אחרי הירצחו, ובפעם הרביעית בעזרת הסתה פרועה נגד הערבים, אלה שעליהם נשען רבין בדרך למהלכים שבצע.

מיקומם של האזרחים הערבים בחברה הישראלית הוא לכן שאותו יסוד, שעליה תקום או תיפול האלטרנטיבה לשלטון הימין בכלל, ושל נתניהו בפרט. החדשות הרעות הן, שדרושה עבודה קשה מאוד ומשאבים רבים מאוד בשביל לבנות שותפות אמת בין החברה היהודית לערבית בישראל. החדשות הטובות הן, שנתניהו סימן את השותפים הטבעיים בשמאל, ולכן, קשה ככל שתהיה הדרך — היא מטומנת היטב. צריך להמשיך ולצעוד בה.

הכותב הוא יו"ר הנהלת בצלם

האם אין די
בייסורים שעברו
הגור והעני

נה לכל דרישותיה של הילדה שור בת הלב הזאת.

ב-2006 שידרנו בתוכנית "עור"

בדה"א את סיפוריה של מאריה. למרות החשש שהציבור הישראלי יתקשה להכיל את כאבה של ילדה פלסטינית, נדמה היה שסיפוריה של מאריה חדר ללכבות. דיווחנו אן, שאשרת השהייה של מאריה ואביה פגה, ושהם אמרו רים להיות מגורשים בחזרה לעזה, צעד שפירושו גור דין מוות למאריה, התלויה בטיפול ובמכת שור שאינם קיימים שם. עוד סיפרנו, כי הכסף שיועד לטיפול בה נגמרה אחרי השידור הוארכה אשרת השהייה של המשפחה, ומשרד הביטחון הצהיר שסייע לה. אלא שלמרות כל זאת, נאלצת המשפחה הקטנה, שנותרה מאותו בוקר נורא, להיאבק ללא הרף במערכת כדי להמשיך ולשרוד. הם לא היו מצליחים להחזיק מעמד עד היום, לולא האנשים הטובים שמתנדבים לסייע להם. אחת מהם היא עו"ד עדי לוסטיגמן, שמלווה את המשפחה שנים ארוכות, והיא גם שמישה בעבורם בהתנדבות את העתירות לבית המשפט.

הם מבקשים לקבל מעמד של קבע במקום "המעמד הארעי" שניתן להם עד עתה. כבר כמעט שמונה שנים שהם כאן, מאריה, חמד, והאח הקטן מואמן. מאריה ומואמן מדברים עברית שוטפת. הטיפול במאריה כאמור אינו אפשרי בשום מקום אחר, שכן היא מתאשפזת חדשות לבקרים ומצבה מידרדר לעתים קרובות עד כדי סכנת חיים. אחיה הקטן נותר תחילה בעזה, אבל לאחר שהיה

שישראל הקיפה את עצמה בהן. בהתחשב בעובדה שמוצאם של רוב תושבי ישראל הוא בארצות המזרח התיכון, הנורמות הללו מהותיות לא רק מבחינה פנימית, אלא מתקיימות בתוך החברה הישראלית. זאת פשוט מכיוון שאין דבר כזה "תרבות מזרחית". יש תרבות ערבית-מזרחית ותרבות ערבית-מזרחית. הגם שאת לכה הפורעם והשופע — השפה הערבית — רובם, למרבה הצער, איבדו.

בתרבות הערבית יש, אכן, כמו בכל תרבות אחרת, מאפיינים נעורים ומעוררי הערצה, ולצדם כעורים ומעוררי חלחלה. תהיה זו היתר ממות ילדותית להתכחש לכך, שהנורמות הרווחות בחלקים גדולים של העולם הערבי ביחס לניהול המרחב הפוליטי המשותף שייכות לקבוצה השנייה — זה שמפלגות הימין הלאומני-גזעני-דתי ובראשן הליכוד, הן שגריריה הנאמנים ב"ישראל. זאת, בעוד שבהיפוך אירופי דווקא חדר"ש ובל"ה, שנתמכות בעיקר על ידי אורחים ערבים, נאבקות על ערכים שהתפתחו במחשבה הפוליטית של המערב (מחשבה שהצמיחה במקביל גם ברבות ריות חסרת תקדים).

הנה עוד טוויסט בסיפור הקרקטיבי שלנו, שמגחך את עמדת הטיפשים והגזענים, הגורסים שפוליטיקה קשורה באופן כלשהו לדת. פוליטיקה היא ביטוי אחד של תרבות אנושית, המעוצבת בתנאים הנתונים לשינוי מתמיד.

האם אין די בייסורים שהם עברו וצריך להוסיף עליהם עוד? איזה היגיון מוצאת המדינה בטרטורם? הרי מעמד של קבע יעלה למדינה, שכל פעם צריכה להידרש מחדש לעניינם, אפילו פחות כסף.

בתשובתו לעתירה המחודשת, שעניינה אמור להיקבע היום בבית המשפט, כותב עו"ד יצחק ברט, סגן בכיר בפרקליטות המדינה, כי "משרד הביטחון נשאל בכל התשלומים הכרוכים בטיפול הרפואי והשיקומי... תשלום מים אשר שולמו לפני משורת הדין ובהתחשב בנסיבות ההומניטריות... למרות שהעותרת נפגעה במהלך פעולה מלחמתית... לאחר שהוכרר כי אין הם יכולים לשוב לעזה, החליט שר הפנים... לתת להם רשיון ישיבה [ומניין המקנה להם זכויות סוציאליות בכיטוח הלאומי. אולם לבקשת מעמד הקבע החליט שר הפנים שלא להיענות". אפשר להבין בין השורות, שבמקרה שמאריה חללה לא תחזיק מעמד, חמד ומואמן הקטן יגורשו מיד שכן מצבה הרפואי הוא הסיבה למעמד הזמני שניתן להם. מה שכן החליטה מדינת ישראל לעשות הוא אחד

האב ושני הילדים, שאיבדו כל כך הרבה, נדחים לא רק על ידי המערכת. בירושלים סירבו יהודים להשכיר להם דירה כי הם ערבים, וערבים לא רצו להשכיר להם כי הם מקבלים סיוע ממשרד הביטחון. הם נאלצים לגור באום אל-פחם, הרחק מבית החולים. לא מגיע להם לקבל ולו בשורה אחת טובה?

orlyv10@gmail.com

הערבים

העירוניים השכנים; פתרונות דיור נגישים נכתיים צמודי קרקע לתושבי המועצה האזורית (מושבים וקיבוצים), על רקע משבר דיור חריף; מפעלי תעשייה שבהם יש חלוקה ברורה בין "הבעלים" ובין הש-

דברים בסיסיים הכונים את חיי היום יום, מהות הקיום. נראה כי נושאים אלה אינם על סדר היום של הליכוד, היות שהמפלגה לא הציגה כל סדר יום, כל מצע וגם לא פעולה לשפרם.

ה כועסים על בנימין נתניה על שיעור ההצבעה. למה להיות צי-